

розправи, де подані виводи з розкопувань (с. 1 — 23) й автентичних дневників (с. 25—78). Могили сеї категорії не дуже багаті змістом, але все таки зібраний матеріял дає докладне розумінне культури — хліборобського й скотарського промислу, істновання ремесла (між иньчого оброблення руди залізної), торговельних зносин. Хоч могили не подали хронологічних дат сеї культури (якими звичайно бувають монети), одначе сама культура (гончарні вироби на колесі), пановане заліза й срібла в виробах і т. и. дають спроможність припасувати її до останніх віків доісторичного періоду, а тим самим до Деревлян, що в той час тут мешкали. Вислідки проф. Антоновича, як згадано, мають ще те значінне, що виясняють етнографічні межі деревлянського народу, про які історичні джерела дають дуже невиразні відомости: границями для зазначеного похоронного типа були Ірпень на сході і Рось на східному півдні; північні межі виясняють недавні розкопування проф. Завитневича в районі Припяти; дуже добре було-б, коли-б хто взяв на себе вислідити дальше на південь і на захід межі деревлянського типу; се дало-б можливість зазначити й похоронні типи їх сусідів західних і південних, а що до останніх — се особливо важно, бо тільки хиба археологія може докладно пояснити і поповнити бідні й невиразні звістки джерел про залюдненне південних країв України. Видана праця проф. Антоновича розкішно, оздоблена мапами й рисунками, як звичайно виданне петербурської Археологічної комісії.

М. Г.

Отчетъ Императорской Археологической комиссии за 1891 г. СПб. 1894, ст. 188, in fol.

Петербурська археологічна комісія, маючи велику за допомогу урядову, єсть головним ініціатором археологічних вислідів в Росії. Давнішими часами майже виключно цікавилась вона клясичною культурою Чорноморського берега, аж останніми часами уділяє кошти на висліди і в иньших краях. З справоздання знати, що й того року (1891) чимало зроблено розкопувань на території України, але не було майже ведено систематичних і на ширше вимірених вислідів, і розкопування мали характер здебільшого спорадичний. Так розкопана одна могила на Донцю, одна в Акерманщині, по одній в Херсонщині, Катеринославщині; трохи більші розкопування в Київщині, коло Витичева й Кальника. Доложено автентичні дневники акерманського розкопування проф. Кнауера (аналогічного з попереднім его розкопуванням, оголошеним в Чтеніях Київського істор. товари.) і кальницького проф. Антоновича. Се останнє подає оригінальний тип ховання, характеризований грандіозною деревяною й земляною будівлею (могила й досі була більш 6-и метрів звишки) і дуже бідною культурою похорону (бронзові стріли, в другій — ще залізний ніж); тип сей можна залічити до варіантів т. зв. скитського періоду (бо сей обіймає певне ріжні часи і ріжні народи).

Мельникъ К. Каталогъ коллекціи древностей А. Н. Польш, въ Екатеринославѣ Вып. I. Київ, 1893. V + 218 + 14 таблиць.